

באמה תעלת מים העוברת בעזרה ורחבה אמה [ולפיכך נקראת אמה, רשב"ם], ויוציאין דרכה לנחל קדרון כלומר: עמק כמו "נחל איתן", [רש"י פסחים כב א] —

ונמכרין לגננין לזבל לבעלי גנות שיזבלו בו את גנותיהם, כי הואיל ונתנו דמים נתחללה הקדושה ויצאו לחולין [מאירי]. (248)

ומועלין בהן, כלומר: אם לא נתנו דמים יש בהם איסור מעילה מדרבנן, אבל אין חייבין קרבן מעילה ואין משלמין את החומש, [מאירי]. (249)

ואין מועלין בהן אלא אחר שיצאו לנחל קדרון, אבל קודם שיצאו אין מועלין בהן, משום שלא גזרו גזירות במקדש, ומעילה זו מדרבנן היא, [רש"י מעילה יא א].

גמרא:

תנו רבנן: "ויצא" אל המזבח אשר לפני ה' וכפר עליו מזה תלמוד לומר, והלא כבר יצא והיזה על הפרוכת שבהיכל [מאירי, וראה הערה (250)] ומה בא "ויצא" ללמדנו?

רבי אליעזר אומר: לא היה מקיף את המזבח, אלא במקומו היה עומד, ומחטא. (247)

ועל כולן שלושת הקרנות שהיו רחוקות מן המקום בו הוא עומד בשעת הזאה, היה נותן מלמטה למעלה ואינו חושש שיפול הדם לתוך כותנתו הואיל והיד רחוקה ממנו; הוין מן המתנה שהיה נותן על קרן זו שהיתה לפניו [הסמוכה לרן], שהיה נותן עליה מלמטה למטה, כדי שלא יזוב הדם לתוך כותנתו.

אחר שנתן מן הדם על קרנות מזבח הזהב, חזה על טהרו מקום מגולה ופנוי מגחלים ואפר [כן מסקינן בגמרא] של מזבח הזהב — שבע פעמים, שהרי כך אמרה תורה: והזה עליו מן הדם באצבעו שבע פעמים, וטהרו וקדשו מטומאות בני ישראל.

ושירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון, ואילו שיירי הדם מזריקות דם של מזבח החיצון, היה שופך אל יסוד דרומי של מזבח החיצון.

אלו שיירי דמי הפר והשעיר ואלו שיירי דם קרבנות הניתנין על מזבח החיצון מתערבין

249. כדברי המאירי מבואר בריטב"א בגמרא, וכן נראה מרש"י מעילה יא א, וכן נקטו האחרונים פשטן של דברים. אמנם לשון רש"י בפסחים כב א: "ומועלין בהן, כלומר: אסור להנות מהן בלא דמים, מפני שהן של הקדש", משמע לכאורה, שאין בו איסור הנאה או מעילה ואפילו לא נתן דמים, ומשום גזל ההקדש נגעו בה, וצריך תלמוד.

250. נתבאר על פי המאירי; אך לשון רש"י

וקדשו מטומאות בני ישראל, לכן נקט התנא לשון חיטוי וטהרה [ריטב"א].

ואף בלשון "ויורד" נחלק המאירי, ופירש: מקיף אותו ברגליו כשנעתק מקרן לקרן.

247. בתוספות ישנים וריטב"א הקשו לשיטת רש"י, האיך מתבאר כאן לשון "ומחטא".

248. כן כתב המאירי; ויש בזה מקום עיון מדברי התוספות עמוד ב' ד"ה עד כאן דמשמע לכאורה שאין במכירה זו תורת חילול.